

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2019. évi szeptember hó 24. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság a kábítószer-kereskedelem büntette miatt **I.rendű vádlott és 3 társa** ellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 15.B.168/2018/79/III. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

A vádlottak cselekményét társtettesként, bűnszövetségben elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettének (Btk. 176.§ (1) bekezdés IV. fordulat, (3) bekezdés) minősíti.

I.rendű vádlottbüntetését 5 (öt) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre és 6 (hat) év közügyektől eltiltásra,

II.rendű vádlott büntetését 6 (hat) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre és 7 (hét) év közügyektől eltiltásra,

III. rendű vádlott büntetését 5 (öt) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre és 6 (hat) év közügyektől eltiltásra,

IV. rendű vádlott büntetését 6 (hat) év szabadságvesztésre és 6 (hat) év közügyektől eltiltásra enyhíti.

A vádlottak a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók legkorábban feltételes szabadságra.

I.rendű vádlottal szemben az egyéb vagyonára elrendelt vagyonekbeztetés mértékét 1.800.000 (egymillió-nyolcszázezer) forint, míg **III. rendű vádlott** esetében 4.361.410 (négy- és háromszázhatvanegyezer-négy- és százharminchért) forint mértékébeztetés.

Az eljárás során felmerült, összesen 2.162.750 (kettő- és százharminchért- és százharminchért) forint büntető költségbeztetés I.rendű vádlottkölön 366.716 (háromszázharminchért- és százharminchért) forint, **III. rendű vádlott** külön 100.433 (egyszázharminchért- és százharminchért) forint, míg **IV. rendű vádlott** külön 134.497 (egyszázharminchért- és százharminchért) forint büntető költség megfizetésére köteleseztetés.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába valamennyi vádlott vonatkozásában továbbmenően beszámítja a 2019. január 18. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Kötelezi **III. rendű vádlottat** a másodfokú eljárásban felmerült 19.204 (tizenkilencezer-kettőszáznégy) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Indokolás

A Kaposvári Törvényszék a 2019. január 18-án kihirdetett 15.B.168/2018/79/III. számú ítéletével I.rendű, **II.rendű**, **III. rendű** és **IV. rendű vádlottak** büntetőjogi felelősségét a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 176.§ (1) bekezdésének IV. fordulataiban meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő, társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntetében állapította meg, melyet a vádlottak bünszervezet tagjaként követtek el. Ezért I.rendű vádlottat 7 év szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra, **II.rendű vádlottat** 8 év szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra, **III. rendű vádlottat** 7 év szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra, míg **IV. rendű vádlottat** 7 év 6 hónap szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte, valamennyi vádlott vonatkozásában vagyoneklobzást alkalmazott. A vádlottakat kizárta a feltételes szabadság kedvezményéből, míg a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg. Az előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztésbe valamennyi vádlott esetében beszámította. Rendelkezett az ügyben lefoglalt bűnjelekről, továbbá az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben I.rendű vádlottenyhítés, védője eltérő tényállás megállapítása, ezen keresztül eltérő minősítés és enyhítés végett; **II.rendű vádlott** a büntetés enyhítése, míg védője elsődlegesen az eljárás megszüntetése, másodsorban felmentés, harmadlagosan pedig a cselekmény eltérő minősítése és a büntetés enyhítése végett jelentett be jogorvoslatot. **III. rendű vádlott** és védője eltérő tényállás és minősítés, valamint a büntetés enyhítése, **IV. rendű vádlott** enyhítés, védője eltérő minősítés és enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában, továbbá a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján - a tényállás kábítószer mennyiségére vonatkozó részének kiegészítése, illetve helyesbítése mellett - az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

I.rendű, **III. rendű** és **IV. rendű vádlottak** védői a nyilvános ülésen az eltérő tényállás megállapítására vonatkozó jogorvoslati nyilatkozatukat nem tartották fenn, így kizárólag a minősítés megváltoztatását, a bünszervezetben elkövetés mellőzését és a büntetés enyhítését kérték. **II.rendű vádlott** védője a perorvoslat irányát szintén megváltoztatva kizárólag a cselekmény eltérő minősítését és a büntetés enyhítését indítványozta.

Az elsőfokú bíróság eljárása alatt, 2018. július 1-jén hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.), melynek rendelkezéseit a Be. 868.§ (1) bekezdése értelmében - bizonyos kivételekkel - a hatálybalépéskor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell. Hangsúlyozandó azonban, hogy a Be. 870.§ (1) bekezdése alapján a törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt e törvény másként szabályozza.

A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság fellebbezésekkel sérelmezett ítéletét a Be. 590.§ (1) bekezdése alapján a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül, mely a Be. 590.§ (2) bekezdése értelmében kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására és az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezésekre, az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására, illetve - a Be. 590.§ (7) bekezdése szerint hivatalból - az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre is.

A felülbírálat során a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592.§ (2) bekezdésének a) és b) pontjai alapján részben megalapozatlan, mivel az elsőfokú bíróság a tényállást kis mértékben hiányosan állapította meg. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be. 593.§ (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel - az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján - az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

- mellőzi az ítélet 6. oldalának utolsó és a 7. oldalának első bekezdését. Ehelyett megállapítja, hogy a fenti módszerrel a vádlottak 2017. évben összesen 57 fő kannabiszra jellemző cannabinoid vegyületeket, köztük delta-9-THC-t tartalmazó kendernövényt termesztettek, mely a kábítószer jelentős mennyisége alsó határának 57%-át teszi ki;
- mellőzi a 7. oldal második bekezdésének utolsó mondatát;
- kiegészíti a tényállást emellett azzal, hogy a **III. rendű vádlottól** lefoglalt növényi anyagmaradványok kannabiszra jellemző cannabinoid vegyületeket, köztük delta-9-THC-t tartalmaztak. A III. r. vádlottól lefoglalt növényi anyagmaradványok totál-THC tartalma összesen és helyesen legalább 48,827 gramm, mely a jelentős mennyiség alsó határának legalább 40,689%-a;
- **IV. rendű vádlottól** lefoglalt növényi anyagmaradványok kannabiszra jellemző cannabinoid vegyületeket, köztük delta-9-THC-t tartalmaztak. Az e vádlottól lefoglalt kábítószer totál-THC tartalma összesen és helyesen legalább 7,892 gramm, mely a jelentős mennyiség alsó határának legalább 6,57%-a;
- a vádlottaktól ekként lefoglalt, kábítószer-tartalmú anyagok tiszta hatóanyag-tartalma mindösszesen a jelentős mennyiség alsó határát elérte, annak legalább 104,259%-a;
- mellőzi továbbá a másodfokú bíróság a tényállásból a kábítószer csekély, illetve különösen jelentős mennyiségére történő utalásokat.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás immár mentes a Be. 592.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a vádlottak részbeni tagadásával szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a büntetőeljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően, a szükséges és lehetséges mértékben folytatta le. Az ennek során feltárt és mérlegelési körébe vont bizonyítékokat a logika szabályainak megfelelően, igen körültekintően értékelte, így indokolási kötelezettségének is messzemenően eleget tett.

A bizonyítékok értékelése körében kifejtett álláspontjával a másodfokú bíróság túlnyomórészt egyetértett, azt megismételni nem kívánja, mindössze - a bejelentett jogorvoslati kérelmek

tartalmára figyelemmel - az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek.

Az elsőfokú bíróság a tényállást I.rendű, valamint **IV. rendű vádlott** nyomozás során tett, feltáró jellegű, magukra és a vádlott-társaikra nézve is terhelő adatokat tartalmazó, beismerő vallomása alapján állapította meg. Ezt támasztotta alá **III. rendű vádlott** saját bűnösségét elismerő, valamint a III. r. és IV. r. vádlottaktól kábítószer vásárló tanúk nyilatkozata is.

Helyesen hivatkozott arra, hogy mindezeket megerősítették a büntetőeljárás során beszerzett bizonyítékokból levonható objektív adatok, így különösen a terhelteknél fellelt kábítószeres lefoglalását igazoló házkutatásokról szóló jegyzőkönyvben rögzített, valamint az igazságügyi vegyészszakértői és toxikológiai szakértői véleményekben leírt tények. Mindezek alapján megalapozottan helyezkedett az elsőfokú bíróság arra az álláspontra is, hogy a vádlottak kereskedtek a kábítószerrel.

A lefolytatott bizonyítás körében felmerült adatok, továbbá az igazságügyi pszichiátriai és pszichológiai egyesített szakértői vélemények alapján pedig alappal vetette el az elsőfokú bíróság **II.rendű vádlott** védekezését a tényállás megállapítása körében, hiszen vallomásán kívül arra nézve nem merült fel adat, hogy I.rendű vádlott **II.rendű vádlottat** a bűncselekmény elkövetésével összefüggésben bármire kényszerítette vagy ezzel kapcsolatban fenyegette volna.

Nem értett egyet ugyanakkor az ítélőtábla az elsőfokú bíróságnak a kábítószer mennyiségének meghatározása körében elfoglalt álláspontjával.

A Be. 6.§ (2) bekezdése szerint a bíróságnak a vádról kell döntenie, a vádon túl nem terjeszkedhet.

Az elsőfokú bíróság a büntetőeljárás törvény fenti szabályának figyelmen kívül hagyásával járt el akkor, amikor a kábítószer tiszta hatóanyag-tartalmának meghatározásakor nem vette figyelembe, hogy az ügyész mit tett a vád tárgyává; e feladatának teljesítésekor kizárólag a 2017. évben I.rendű vádlottlakóhelyén lefoglalt, valamint a 2015. és 2016. években - mérlegelés körében megállapított - termesztett kendernövények számát vette alapul.

II.rendű és IV. rendű vádlottak védői a tényállás kapcsán vitatták azt, hogy a 2015. és 2016. évekre becsléssel (mérlegelés útján) lehetne megállapítani a vád tárgyát képező kábítószer mennyiségét. Álláspontjuk szerint a vádlottak terhére kizárólag a I.rendű vádlottól lefoglaltak közül mindössze 44 db növényegységet lehet figyelembe venni.

A védők érvelésével szemben a Somogy Megyei Főügyészség vádiratának 3. oldalán nem csupán a I.rendű vádlott...i családi házában lefoglalt kendernövények számát tette a vád tárgyává, hanem a **III. rendű és a IV. rendű vádlottaktól** lefoglalt, értékesítésre szánt kábítószer is.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség ugyanakkor azt az álláspontot képviselte, hogy a 2015. és 2016. évekre a vádlottak nyilatkozataiból megállapítható, összesen 11 kg kannabisz növény hatóanyag-tartalmát kell a lefoglalt kábítószeres mellé alapul venni.

Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy kábítószer-termesztés esetén kizárólag a növényegységek száma alapján kell megállapítani a mennyiségi értékhatárt (*BH 2017.318. számú eseti döntés*). Hangsúlyozandó azonban, hogy ez kizárólag akkor irányadó, ha a vád tárgya a Btk. 178.§ (1) bekezdésének I. fordulataiban meghatározott kábítószer *termesztése*. A Somogy Megyei

Főügyesség a vádiratában azonban nem ezt róta a vádlottak terhére, hanem a megtermelt kábítószer további felhasználók részére történő értékesítésben való *részvételt*. Ez pedig azt jelenti, hogy a kábítószer-kereskedelem büntette esetében nem elégséges kizárólag a termesztett növényegyedek száma alapján döntést hozni a kábítószer mennyiségének kérdésében.

Következetes az ítélkezési gyakorlat abban is, hogy a lefoglalt kábítószer hatóanyag-tartalmának megállapítása az igazságügyi vegyészszerkértő feladata.

E feladatának a szakértő kémiai vizsgálat útján tesz eleget, és szakvéleményében összegzi ténymegállapításait. Ha azonban objektív adatok alapján nem lehet megállapítani a kábítószer mennyiségét és hatóanyag-tartalmát, akkor ezt a becslés útján kell megtenni. A hatóanyag-tartalom megállapítása azonban ilyen esetekben nem vegyészszerkértői, hanem bírósági feladat. Szakértői feltételezésekre ítéleti tényállás nem alapítható (*BH 2005.246. számú eseti döntés*).

A másodfokú bíróság ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy a jelen esetben kizárólag az egyes vádlottaktól lefoglalt növényegyedek számának és a kábítószer tiszta hatóanyag-tartalmának összeszámítása útján kapott kábítószer-mennyiséget lehet a cselekmény elbírálásánál figyelembe venni. Ennek egyrészt az az indoka, hogy a fenti bírói gyakorlatnak megfelelően elsősorban mindig az objektív adatokra kell hagyatkozni, és becslésnek, illetve a tényállás mérlegelés útján történő megállapításának kizárólag akkor van helye, ha objektív adatokat nem lehetett beszerezni.

A 2017. év során termesztett növényegyedek számára vonatkozóan objektív adat áll a bíróság rendelkezésére, hiszen I.rendű vádlott...i lakóhelyén 60 tő kendernövényt foglaltak le. E tekintetben a másodfokú bíróság a törvényszékkel értett egyet abban, hogy - a védők erre vonatkozó álláspontjával szemben - 57 tő vonatkozásában lehet kétséget kizáróan bizonyítani, hogy azok szándékolt termesztés eredményeként fejlődtek ki. Ennek kapcsán nincs jelentősége annak sem, hogy a helyszíni szemlénél eljáró szaktanácsadó a véleményében „ültetvényéről” vagy „ültetvényszerű termesztésről” beszél.

Ezzel szemben - a szaktanácsadói véleményt elfogadva - három növényegyed esetében az volt megállapítható, hogy azok nem tudatos termesztés, hanem ún. *magszóródás* eredményeként keltek ki. Ezért a vádlottak terhére e három növényegyed nem vehető figyelembe.

A 2015. és 2016. évekre vonatkozóan termesztett kábítószer vonatkozásában azonban becslésnek nincs helye. Egyrészt objektív adatok állnak rendelkezésre ezzel kapcsolatban mind a kábítószer fajtájára, mind pedig annak hatóanyag-tartalmára vonatkozóan, hiszen azokat **III. rendű** és **IV. rendű vádlottaktól** lefoglalták. Ez a kábítószer-mennyiség ugyanakkor kizárólag a 2017. évet megelőző időszak termesztéséből származhat, mivel a vádlottak védekezése egyhangú volt abban, hogy a 2017. évben termesztett növényeket még nem szüretelték le, melyet a I.rendű vádlott...i lakóhelyén fogatanosított helyszíni szemle adatai is megerősítettek.

A **III. rendű** és **IV. rendű vádlottaktól** lefoglalt kábítószer-mennyiséget az igazságügyi vegyészszerkértő megvizsgálta, és határozott véleményt adott azok tiszta hatóanyag-tartalmáról. Erre figyelemmel becslésnek nincs helye már csak azért sem, mivel abban az esetben a vádlottak terhére a bíróság kétszer venné figyelembe a kérdéses időszakban termesztett kábítószer mennyiségét. Emellett **III. rendű** és **IV. rendű vádlottak** vallomásai arra utaltak, hogy a kábítószer egy részét elfogyasztották, melyet az igazságügyi toxikológus szakértői vélemény is megerősített. A kábítószerből az elfogyasztott mennyiséget azonban - értelemszerűen - a vádlottak nem értékesítették.

A fentiek alapján ezért a másodfokú bíróság mellőzte a tényállásból a 2015. és 2016. évekre vonatkozóan megbecsült kábítószer-mennyiséget, és azt az objektív adatok alapján határozta meg az alábbiak szerint.

A nyomozó hatóság birtokába kerülő kábítószer-, illetve pszichotrop anyag összetételének meghatározása a Be. 188.§ (1) bekezdése alapján igazságügyi vegyészszakértő igénybevételével, kémiai vizsgálati módszerek alapján történik.

E vizsgálat nem feltétlenül átfogó és mindenre kiterjedő, ami már önmagában is némi bizonytalanságot eredményezhet. Minderre, és a műszaki berendezések általánosan elfogadott mérési pontatlanságaira visszavezethetően - ahogy arra a szakértő a szakvéleményében is egyértelmű utalást tett - a kábítószer tiszta hatóanyag-tartalmának megállapítására ún. keretszámok megadásával kerül sor; olyképpen, hogy az eljáró szakértő a még elfogadható és lehetséges szélső értékeket adja meg.

A Be. 7.§ (4) bekezdése értelmében a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére. E rendelkezés helyes értelmezéséből következően - amint ezt a másodfokú bíróság már több ízben kifejtette - a szakértő által +/- értékben, gramm vagy százalék feltüntetésével megadott adatok közül mindenkor a legalacsonyabb eredményt indokolt figyelembe venni és a tényállásban rögzíteni. Ennél magasabb érték a terhelt terhére ugyanis kétséget kizáróan már nem bizonyítható. Ezért a másodfokú bíróság a szakértői véleményekben kifejtett adatokat tette a tényállás részévé úgy, hogy a szakértő által rögzített legalacsonyabb értéket vette alapul.

Ennek alapján a **III. rendű vádlottól** lefoglalt növényi anyagmaradványok totál-THC tartalma legalább 48,827 gramm, mely a jelentős mennyiség alsó határának 40,689%-a, míg a testvérétől, **IV. rendű vádlottól** lefoglalt növényi anyagmaradványok totál-THC tartalma a fenti számítási mód alapján legalább 7,892 gramm, mely a jelentős mennyiség alsó határának 6,57%-a.

Ahogy a bíróság a BH 2005.246. számú eseti döntés nyomán már utalt, a lefoglalt, de a szakértő által meg nem vizsgált, csupán becsléssel megállapított kábítószerrel kapcsolatos adatot sem lehet figyelembe venni. Ezért a másodfokú bíróság mellőzte a **III. rendű vádlottól** lefoglalt amfetamin-tartalmú por hatóanyag-tartalmának meghatározását.

Az elsőfokú bíróság tehát akkor járt volna el helyesen, ha e három adat (I.rendű, **III. rendű** és **IV. rendű vádlottaktól** lefoglalt kábítószer tiszta hatóanyag-tartalmának) figyelembevételével állapítja meg azt a kábítószer-mennyiséget, melyre nézve a vádlottak a bűncselekményt elkövették, mely a fentiek alapján - helyesen - a kábítószer jelentős mennyiségének alsó határát meghaladta, annak legalább 104,259%-a volt. Csupán ez a számítási módszer felel meg a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények esetében kialakult, és az 5/1998. Büntető jogegységi határozat II. pontját tükröző bírói gyakorlatnak, mely szerint az azonos vagy különböző kábítószereknek a tiszta hatóanyag-tartalom alapulvételével kiszámított részmennyiségeit összegezni kell és a bűncselekmény minősítése szempontjából az összmennyiség az irányadó.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásnak a kábítószer tiszta hatóanyag-tartalmát taglaló részeit a fentiek szerint helyesbítette. Emellett pedig mellőzte a tényállásból az egyes kábítószer-mennyiségek csekély, illetve különösen jelentős mennyiségére vonatkozó ténymegállapításait, hiszen a kábítószer-kereskedelem büntette vonatkozásában ezen mennyiségek megjelölésének nincs jelentősége. A Btk. 176.§-a szerinti kábítószer-kereskedelem büntette esetében a forgalomba hozatallal vagy kereskedéssel történő elkövetés a kábítószer csekély, illetőleg a különösen jelentős mennyisége esetén nem minősül

privilegizáló, illetve minősítő körülménynek.

A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás a Be. 593.§ (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlottak büntetőjogi felelősségére.

II.rendű vádlott védője annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a II. r. vádlott cselekményét az elsőfokú bíróság által megállapítottól eltérően, a Btk. 176.§ (1) bekezdésében meghatározott kábítószer-kereskedelem büntette és a Btk. 178.§ (1) bekezdésében meghatározott kábítószer birtoklásának büntette halmazataként kell értékelni. Ezt az álláspontját azonban a másodfokú bíróság nem osztotta.

Egységes az ítélkezési gyakorlat abban is, hogy a kábítószer-kereskedelem elkövetési magatartásai közül a forgalomba hozatal és a kereskedelem nem szűkíthető le a tényleges átadásra, hanem ezt megelőzően több résztevékenységből tevődnek össze. Így magában foglalhatja az eladók vagy a vevők felkutatását, ennek során a közvetítők igénybevétele, az előzetes megbeszéléseket, az áru beszerzését, megtekintését, megvizsgálását, a megállapodás megkötését, az áru tárolását, szállítását, kiadagolását, az átadás helyének előzetes felderítését, szállítóeszköz és kísérő biztosítását stb., felölel tehát minden olyan mozzanatot, amely azt célozza, hogy a kábítószer bekerüljön a kereskedelmi forgalomba (*BH 2002.175. és 299. számú eseti döntések, valamint az 1/2007. Büntető jogegységi határozat*).

Az irányadó tényállás szerint **II.rendű vádlott** mind a kábítószer termesztésében, mind pedig a kereskedelem céljából történő elszállításában részt vett, ekként cselekménye a Btk. 176.§ (1) bekezdésének IV. fordulataiban meghatározott kábítószer-kereskedelem körében értékelhető. A tényállás helyesbítése folytán pedig a kábítószer tiszta hatóanyag-tartalma továbbra is eléri a Btk. 461.§ (3) bekezdésének a) pontjában - figyelemmel az (1) bekezdésének c) pontjára is - meghatározott kábítószer jelentős mennyiségének alsó határát, így helytállóan jutott arra a megállapításra az elsőfokú bíróság, hogy a vádlottak cselekménye a Btk. 176.§ (1) bekezdésének IV. fordulataiban meghatározott és a (3) bekezdése szerint minősülő kábítószer-kereskedelem büntette szerint minősül.

Következésképpen a cselekmény eltérő minősítését célzó fellebbezés nem vezetett eredményre.

Helytálló volt ezen felül az elsőfokú bíróság részéről a vádlottak társtettesi minőségének megállapítása is. A kábítószer-kereskedelemnek az elsőfokú bíróság ítéletében felvázolt elkövetése kizárólag akkor valósítható meg, ha az abban résztvevők egymás tevékenységével tisztában vannak, állandó kapcsolatban állnak, és tevékenységüket úgy alakítják, hogy a vevők igényeit mindenkor ki tudják elégíteni. Ehhez egymás tevékenységének pontos ismerete szükséges, amely kimeríti a Btk. 13.§ (3) bekezdése szerinti társtettes fogalmát, hiszen a vádlottak a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva, közösen valósították meg.

Az elsőfokú bíróság a vádlottak magatartását bünszervezetben elkövetettnek is minősítette. Ítéletének kihirdetését követően, a 2019. évi július hó 10. napjától azonban módosult a Btk. 459.§ (1) bekezdésének 1. pontja, mely szerint *bűnszervezet*: legalább három személyből álló, hosszabb időre, hierarchikusan szervezett, konspiratíván működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt

meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

A Btk. 2.§ (2) bekezdésére figyelemmel - mely szerint, ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntető törvényt kell alkalmazni - ezért vizsgálni kellett, hogy a bűnszervezet elbíráláskor hatályos fogalma alá vonható-e a vádlottak cselekménye.

A védők perbeszédükben amellet érveltek, hogy a bűnszervezet megállapíthatóságának feltételei közül a hierarchikus szervezettség és a konspiratív működés a vád tárgyává tett cselekmény vonatkozásában nem áll fenn, ezért annak mellőzésére tettek indítványt.

A fellebbviteli főügyészség nyilvános ülésen jelen lévő képviselője ugyanakkor azt az álláspontját fejtette ki, hogy a bűnszervezet fogalmi elemei jelen esetben a törvényben bekövetkezett változás ellenére továbbra is megállapíthatók. E tekintetben annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a bűnszervezet feje néhai B. G.-né volt, aki az egyes terheltek cselekményét összefogta, és a bűnszervezetet ekként irányította.

Az ítéletábla azonban nem értett egyet a fellebbviteli főügyészség álláspontjával.

A védők helyesen hivatkoztak a jogszabályváltozás folytán a Btk. 2.§ (2) bekezdésében meghatározottak szerint arra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem tartalmazza a bűnszervezet jelenleg hatályos egyes fogalmi elemeit, különösen a hierarchikus szervezetre és a konspiratív működésre vonatkozóan, és erre a rendelkezésre álló bizonyítékokból sem lehet következtetni. A törvénymódosítás ugyanis a bűnszervezet fogalmát pontosította és azt lényegesen szigorúbb feltételek megállapításához kötötte, melyek jelen ügyben a másodfokú bíróság álláspontja szerint sem állapíthatók meg. Különösen nem B. G.-né néhai V. r. vádlott esetében, aki nem, hogy nem irányította a családtagjai tevékenységét, hanem csupán - tapasztalata folytán - az egyes szereplők közötti elszámolásnál működött közre.

A bűnszervezetben történő elkövetés kapcsán a konspiratív működés megállapításához nem elegendő, hogy a vádlottak titokban tartják az elkövetést; a hierarchikus felépítés pedig lényegesen szigorúbb, valós alá-fölérendeltségi viszonyok meglétét követeli meg, melyek nem azonosíthatók a jelen ügyben eleve adott családi kapcsolatokkal. Ekként sem az iratok tartalma, sem más adatok alapján nem lehet olyan következtetést levonni, hogy a vádlottak a bűncselekményt a Btk. 459.§ (1) bekezdésének 1. pontjában meghatározottak szerint, bűnszervezetben követték volna el.

Ezzel szemben a Btk. 459.§ (1) bekezdésének 2. pontja szerint bűnszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bűnszervezet.

Ez utóbbi rendelkezésnek ugyanakkor minden eleme megvalósult, hiszen a vádlottak legalább hallgatólágosan megállapodtak a bűncselekmény elkövetésében, és ezt - egymás tevékenységéről tudva, közösen - hosszabb idő alatt valósították meg.

A vádlottak magatartásának vizsgálata során az egyes jelentősebb körülményekben megnyilvánuló tervszerűséget lehetett azonosítani, mely kétséget kizáróan a bűncselekmény elkövetésének szervezett jellegére utal. Ahogyan az fentebb már rögzítésre került, a vád tárgyává tett bűncselekményt nem is lehetett volna bizonyos fokú szervezettség megléte nélkül megvalósítani; ekként a vádlottak magatartása alkalmas a bűnszövetségben történő elkövetés megállapítására (IV. számú Büntető elvi döntés).

A fenti kiegészítésekkel a cselekmény minősítése is törvényesnek bizonyult.

A bünszervezet megállapíthatóságának hiánya ugyanakkor kihatott a joghátrány meghatározására is, mivel módosul a végrehajtási fokozatra, a feltételes szabadságra bocsátásra és vagyonek kobzásra vonatkozó rendelkezések alkalmazhatósága is.

A vádlottak cselekményére irányadó büntetési tételkeret - a bünszervezet megállapításának hiányában - öt évtől húsz évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés. Ennek folytán változott annak középértéke is, mely a Btk. 80.§ (2) bekezdése alapján tizenkettő év hat hónapi szabadságvesztés.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel, azokat túlnyomórészt a tényleges súlyuknak megfelelően értékelte.

A minősítés helyesbítésére, valamint a bünszervezetben történő elkövetés hiányára figyelemmel ezért szükséges volt azok újbóli áttekintése.

Ennek során a másodfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget az idő múlásának; ezzel szemben enyhítő körülményként kellett értékelni, hogy a vádlottak az eljárás teljes tartama alatt a leg súlyosabb kényszerintézkedés: a letartóztatás hatálya alatt álltak. Ugyancsak mellőzni kellett a bűnösségi körülmények köréből a cselekmény elszaporodottságára vonatkozó megállapítást, hiszen a védelem kellő indokát adta annak, hogy - a hasonló jellegű bűncselekmények számának csökkenése miatt -

e körülmény miatt nem állapítható meg.

A tényállás helyesbítése folytán az volt megállapítható, hogy a vádlottak a kábítószernek a bűncselekményre irányadó jelentős mennyiség alsó határát alig 4%-kal lépték túl. Ezt pedig az állandó bírói gyakorlatra figyelemmel igen hangsúlyos enyhítő körülményként kellett a javukra figyelembe venni.

Egyetértett a másodfokú bíróság a fellebbezési főügyességgel abban, hogy **IV. rendű vádlott** javára kizárólag a fiatal felnőtt kora vehető figyelembe; ennek folytán azonban a büntetlen előélete nem bírt felelősséget enyhítő hatással.

A büntetési tételkeret csökkenése és a bünszervezeti értékelés hiánya folytán pedig a másodfokú bíróság álláspontja szerint indokolt a joghátrányok arányos csökkentése. Ezért az ítélet tábla - egyetértve az elsőfokú bíróságnak a bűncselekményben való részvétel arányához és az egyes enyhítő körülményekhez képest adott belső arányosságával - valamennyi vádlott büntetését egy év hat hónappal enyhítette, mert álláspontja szerint ez felel meg a Btk. 79.§-ában meghatározott büntetési céloknak.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát pedig a szabadságvesztéshez mérten mérsékelte.

A bünszervezetben történő elkövetés hiánya folytán a vádlottak a Btk. 38.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből nem zárhatók ki, ezért megállapította, hogy a vádlottak legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra. Ugyancsak a bünszervezet hiányával függ össze, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata a Btk. 37.§ (3) bekezdés ad) pontja alapján fegyház.

A változtatás folytán módosultak a vagyonek kobzás alkalmazásának feltételei is. Emiatt volt szükséges - az elsőfokú bíróság által vádlottanként megállapított bevétel mértékéből - levonni az egyes vádlottaktól lefoglalt ingóságok értékét. Ez pedig ahhoz vezetett, hogy I.rendű vádlottal

szemben a vagyonekobbzás mértékét 1.800.000 forintra, míg **III. rendű vádlott** esetében 4.361.410 forintra kellett mérsékelni.

Az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezések felülbírálata során észlelte a másodfokú bíróság, hogy I.rendű vádlottat terhelő bűnügyi költség összege elírás folytán, míg a **III. rendű** és **IV. rendű vádlottak** által fizetendő bűnügyi költség összege számítási hiba folytán tévesen került meghatározásra az elsőfokú bíróság részéről, melyet ekként helyesbített.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság fellebbezésekkel megtámadott ítéletét a Be. 606.§ (1) alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 605.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A kiszabott szabadságvesztésbe a Btk. 92.§ (1) és (2) bekezdései értelmében valamennyi vádlott esetében beszámította az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A Be. 613.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a III. r. vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Pécs, 2019. szeptember 24.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Hudvágner András s.k. előadó bíró,
Dr. Bencze Beáta s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 15.B.168/2018/79/III. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.III.19/2019/20. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2019. évi szeptember hó 24. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

. Tóth Sándor s.k.

a tanács elnöke